NATIONAL DIGITAL LITERACY MISSION

Har Ghar e-Sakshar

NDLM

विभाग ७ - ई सुरक्षा

अध्ययन आराखडा

विभाग-७चा अध्ययन आराखडा

- १) इंटरनेट सुरक्षा म्हणजे काय?
- २) इंटरनेटवरील विविध प्रकारचे धोके कोणते?
- ३) तुमची माहिती चोरी किंवा हरवण्यापासून कसे वाचावे?
- ४) इंटरनेट विषयी नैतिक मुद्दे
- ५) इंटरनेटवर सतर्क राहणे.
- ६) इंटरनेट वापरताना काय करावे काय करू नये

Developed by:
NASSCOM FOUNDATION

अध्ययन निष्पत्ती

NATIONAL DIGITAL LITERACY MISSION

Har Ghar e-Sakshar NDLM

विभाग ७च्या अध्ययनाची निष्पत्ती/फलित

१) इंटरनेट सुरक्षा म्हणजे काय व त्याचे वेगवेगळे धोके याविषयी माहिती मिळेल.
२) तुमची इंटरनेटवरील माहिती हरवण्यापासून अथवा चोरी जाण्यापासून वाचवता येईल.
३) दमदार व पासवर्ड तयार करण्याची खुनी लक्षात येईल.
४) इंटरनेटचा वापर करताना पाळावयाचे नैतिक नियम कळतील.
५) इंटरनेट वापरताना सतर्क राहून काय करावे, काय करू नये हे कळेल.

Developed by:
NASSCOM FOUNDATION

धोक्याचे प्रकार

स्पायवेअर

व्हायरस

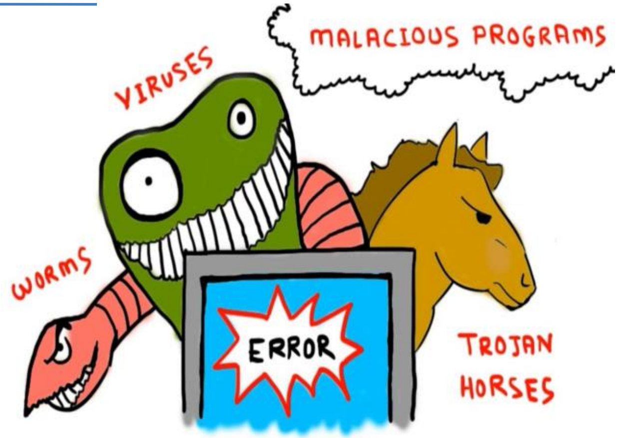

फीशींग

मालवेयर सूचना

फिशिंग

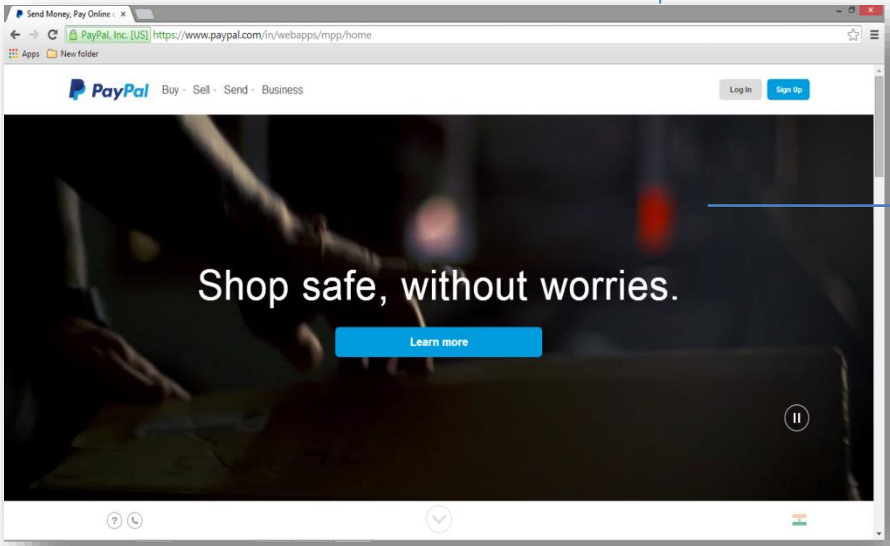

खरे संकेतस्थळ (https://www.paypal.com/in/webapps/mpp/home)

संशयित/फसवे संकेतस्थळ

अॅडवेअर (मालवेअर)

खोटी / फसवी जाहिरात

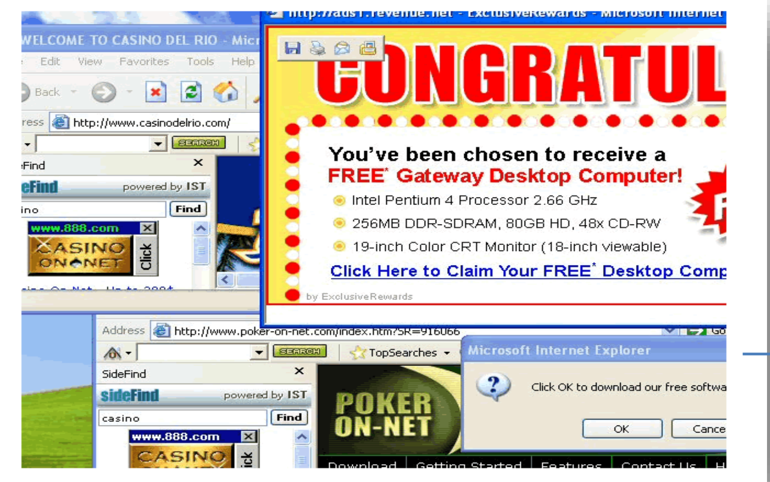

डाउनलोड

काय करावे, काय करू नये

NATIONAL DIGITAL LITERACY MISSION
Har Ghar e-Sakshar NDLM

१. स्वत:च्या संगणकावर एक चांगलं व्हायरस प्रतिरोधक बसवून घ्यावे. ज्यामुळे संगणकाचा व्हायरस, स्पाम आणि अन्य धोक्यांपासून बचाव होऊ शकतो.

२. अतिसुरक्षित माहितीची विचारणा केली जाते. जसे तुमच्या बँकेतील खाते क्रमांक, ATM पिन, पासवर्ड इत्यादी. अशा संदेशांना कधीही प्रतिसाद देऊ नका.

३. इंटरनेटद्वारे पैशाचे व्यवहार किंवा खरेदी करताना सतर्कता बाळगा.

४. नेहमी तुमच्या संवेदनशील फाईल असलेले संगणक, USB, स्मार्टफोन टॅबलेट आदी पासवर्डचा उपयोग करून सुरक्षित ठेवा. नेहमी पासवर्ड मजबूत ठेवा.

५. अन्य विशेषत: नेटकॅफेमधील संगणकाची पूर्ण पडताळणी केल्याशिवाय तुमचे व्यक्तिगत उपकरणं जसे USB फॅश ड्राईव, Mp3 प्लेअर, स्मार्ट फोन त्याना लावू नका.

६. स्वत:च्या उपकरणांवर खात्री नसलेले प्रोग्राम ठेऊ नका. जसे, मॅलेशीअस ॲप्लिकेशन हे. जे खात्रीशीर नसूनही तसे आभास करतात असे मॅलेशिअस ॲप्लिकेशनस् स्वत:च्या उपकरणांवर घेणे टाळा. जसे, गेम्स्, टूल्स किंवा व्हायरस प्रतिरोधी सॉफ्टवेअर.

Developed by:
NASSCOM® FOUNDATION

तुमची माहिती कशी सुरक्षित कराल?

माहिती सुरक्षित ठेवण्याचे अनेक मार्ग आहेत,

- पासवर्ड
- बॅक अप
- अतिसंवेदनशील माहिती टाळणे
- सॉफ्टवेअर वेळोवेळी नूतनीकृत करणे
- ॲन्टीव्हायरस (प्रतिरोध)
- नियमित काळजी घेणे.

नियमित देखभाल आणि अँन्टीव्हायरस

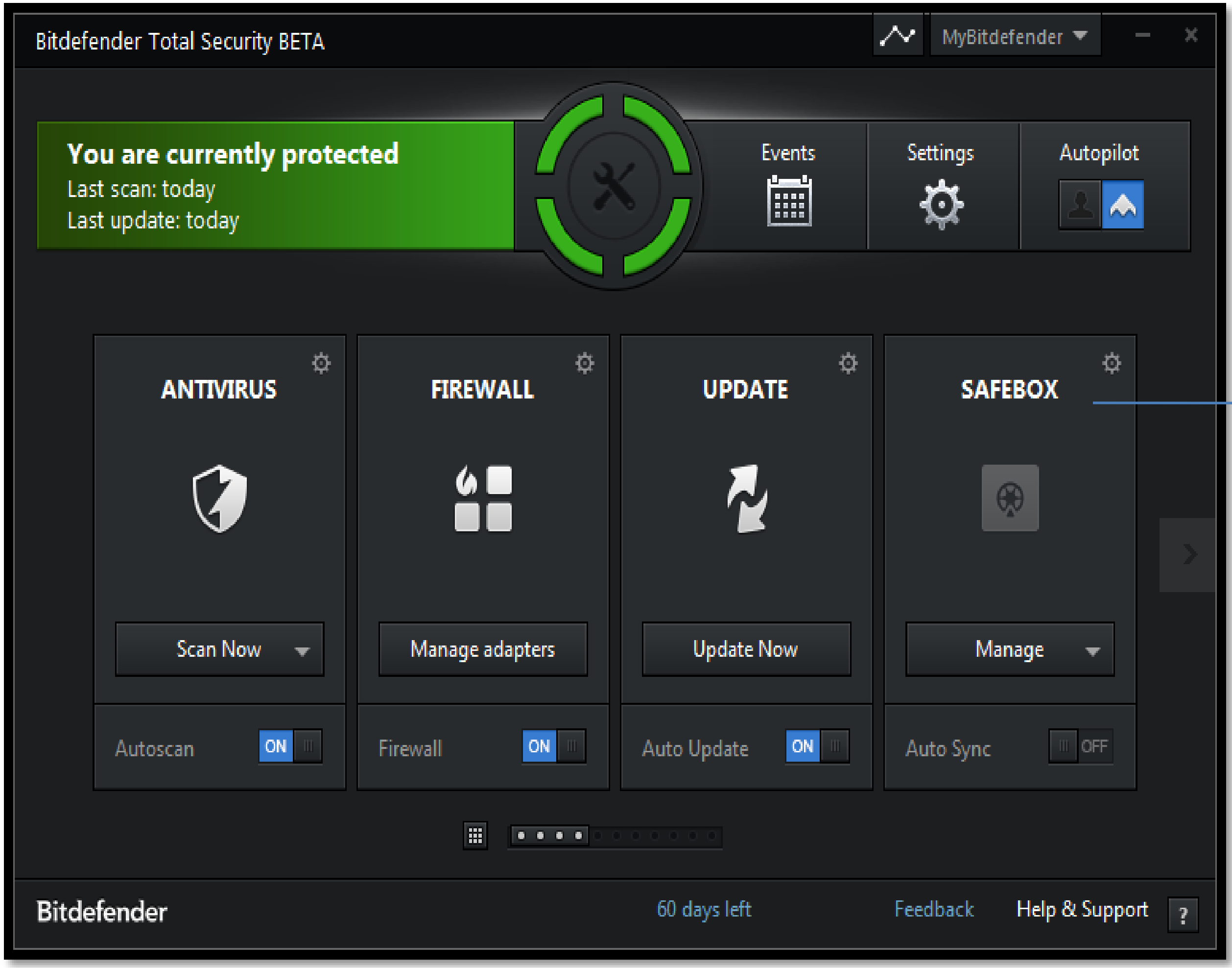

अँन्टीव्हायरस

Developed by: NASSCOM FOUNDATION

पासवर्डची सुरक्षितता

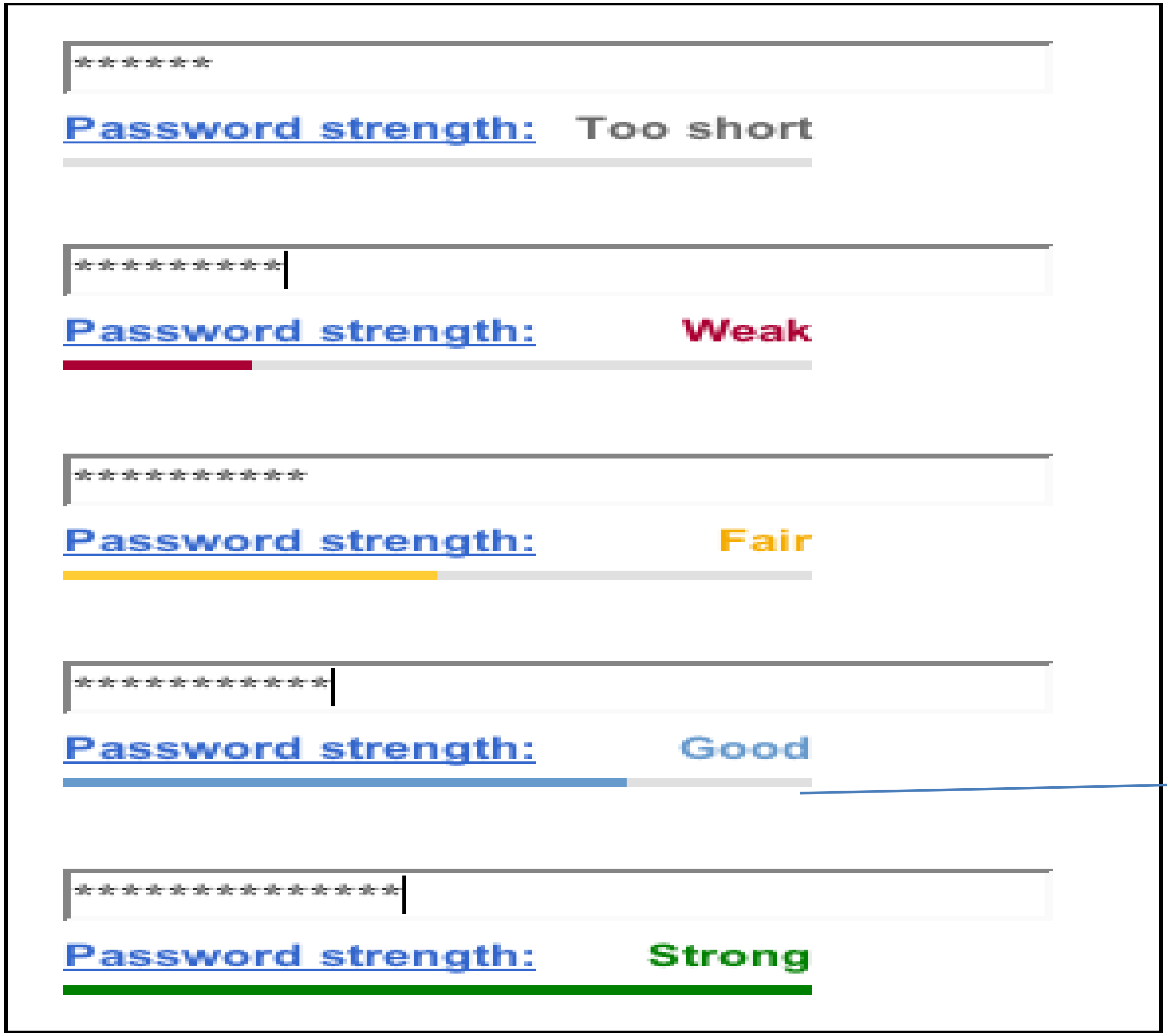

तुमची महत्त्वाची माहिती पासवर्डद्वारे सुरक्षित करावी. पासवर्ड नेहमी मोठा व वैशिष्टपूर्ण असावा.

Developed by:
NASSCOM® FOUNDATION

इंटरनेट वापरण्यासंबंधी नीतितत्त्वे

इंटरनेट आचारसंहिता ही इंटरनेट वापरणाऱ्या व्यक्तिंच्या आचारसंहिता आणि नैतिक बंधन यावर आधारीत आहे.

इंटरनेट नीतितत्वाविषयीचे मुद्दे

- कॉपीराईट (अनुकरण करण्याचा अधिकार) आणि बौद्धीक मालमत्ता
- पोर्नोग्राफी (लैंगिक विषय)
- जाणीवपूर्वक चुकीची माहिती पुरवणे
- प्लागेरीझम (माहिती चोरणे) आणि चाचेगिरी
- संवेदनशील माहितीची चोरी करणे.
- माहितीचा चुकीचा वापर करणे.

लैंगिकतेविषयी अतिविस्तृत माहिती (पोर्नोग्राफी)

पोर्नोग्राफी : हीदेखील इंटरनेटवरील अनावश्यक माहिती एक चिंतेची बाब आहे. लहान मूल अशा संकेतस्थळांना बळी पडून त्यांच्या बालमनावर याचा विपरीत परिणाम होऊ शकतो.

Developed by:
NASSCOM® FOUNDATION

तुमच्या सुरक्षिततेसाठी

अतिरिक्त संसाधन

NATIONAL DIGITAL LITERACY MISSION
Har Ghar e-Sakshar NDLM

www.netmums.com

www.gcflearnfree.org

www.wikipedia.org

www.gnsegroup.com

Developed by: NASSCOM FOUNDATION

NATIONAL DIGITAL LITERACY MISSION

Har Ghar e-Sakshar NDLM

NASSCOM® FOUNDATION

Developed by NASSCOM Foundation

Contributed by Tej Gyan Foundation